

POSTANOWIENIE

Dnia 5 lipca 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Antoni Bojańczyk

po rozpoznaniu w dniu 5 lipca 2023 r.
w Izbie Karnej na posiedzeniu bez udziału stron (art. 535 § 3 k.p.k.),
sprawy **R. K.**,
skazanego z art. 279 § 1 k.k. i in.,
z powodu kasacji wniesionej przez obrońcę
od wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi
z dnia 8 listopada 2022 r., sygn. V Ka 1049/21,
utrzymującego w mocy wyrok Sądu Rejonowego dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi
z dnia 8 kwietnia 2021 r., sygn. IV K 431/16,

p o s t a n o w i ł:

- 1. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną;**
- 2. obciążyć skazanego R. K. kosztami sądowymi postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

R. K. został oskarżony o to, że (*I*) w dniu 29 września 2000 r. w P., wspólnie i w porozumieniu z A. K., T. W. i D. K. po uprzednim otwarciu za pomocą oryginalnych kluczyków dokonał zaboru w celu przywłaszczenia samochodu marki F. o nr rej. [...] o wartości 60 000 zł, czym działał na szkodę E. A. i W. A., przy czym zarzucanego mu czynu dopuścił się będąc uprzednio skazanym na karę pozbawienia wolności za umyślne przestępstwo podobne i w ciągu 5 lat od odbycia

za nie 6 miesięcy kary, tj. o czyn z art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., (II) w dniu 5 grudnia 2005 r. w Ł., w celu uzyskania kredytu konsumpcyjnego w kwocie 53 082,22 zł przeznaczonego na zakup samochodu marki A. przedłożył w Bank obecnie Bank poświadczający nieprawdę dokument w postaci nierzetelnego oświadczenia o wysokości dochodów uzyskanych z prowadzonej działalności gospodarczej w R. oraz fakturę VAT dokumentującą zakup pojazdu z P. w Ł. potwierdzającą niebyłą wpłatę własną w wysokości 45 000 zł, które miały istotne znaczenie dla uzyskania kredytu, tj. o czyn z art. 297 § 1 k.k. oraz (III) w dniu 26 marca 2011 r. w W., korzystając z przerwy w odbywaniu kary udzielonej na podstawie zarządzenia Sądu Okręgowego w Katowicach z 16.03.2011 r. bez usprawiedliwionej przyczyny nie powrócił do zakładu karnego w ciągu 3 dni po upływie wyznaczonego terminu, tj. o czyn z art. 242 § 3 k.k.

Wyrokiem Sądu Rejonowego dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi z dnia 8 kwietnia 2021 r., sygn. akt IV K 431/16, oskarżony R. K. został uznany winnym zarzucanego mu w punkcie I czynu z tą zmianą w jego opisie, że wyeliminowano, że oskarżony dopuścił się jego popełnienia będąc uprzednio skazanym na karę pozbawienia wolności za umyślne przestępstwo podobne i w ciągu 5 lat od odbycia za nie 6 miesięcy kary, a nadto przyjęto, że dopuścił się jego popełnienia w dniu 29 sierpnia 2000 r. wspólnie i w porozumieniu z A. K. i D. K. oraz z inną osobą, co do której wyłączono sprawę do odrębnego postępowania, wyczerpującego dyspozycję z art. 279 § 1 k.k. i za to na podstawie art. 279 § 1 k.k. wymierzono mu karę 1 (jednego) roku i 2 (dwóch) miesięcy pozbawienia wolności (*pkt 1*), w miejsce czynu zarzucanego oskarżonemu w punkcie II uznano oskarżonego winnym tego, że w dniu 5 grudnia 2005 r. w Ł. w celu osiągnięcia korzyści majątkowej oraz uzyskania kredytu konsumpcyjnego w kwocie 53 082,22 zł przeznaczonego na zakup samochodu marki A. wprowadził w błąd pracownika pokrzywdzonego banku, w ten sposób, że przedłożył w Bank obecnie Bank nierzetelny dokument w postaci oświadczenia o wysokości dochodów uzyskanych z prowadzonej działalności gospodarczej w R., który miał istotne znaczenie dla uzyskania kredytu, czym doprowadził pokrzywdzony bank do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w kwocie 53 082,22 zł, przy czym zarzucanego mu czynu dopuścił się będąc uprzednio skazanym na karę pozbawienia wolności za umyślne przestępstwo

podobne i w ciągu 5 lat od odbycia za nie 6 miesięcy kary, czym wypełnił dyspozycję art. 286 § 1 k.k. i art. 297 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. i za to na podstawie art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k. wymierzono mu karę 8 (ośmiu) miesięcy pozbawienia wolności (*pkt 2*) oraz uznano oskarżonego winnym czynu zarzucanego mu w punkcie III, przy czym przyjęto, że oskarżony korzystał z zezwolenia na czasowe opuszczenie zakładu karnego wydane przez sędziego penitencjarnego Sądu Okręgowego w Katowicach, wyczerpującego dyspozycję z art. 242 § 3 k.k. i za to na podstawie art. 242 § 2 k.k. wymierzono mu karę 3 (trzech) miesięcy pozbawienia wolności (*pkt 3*). Na podstawie art. 85 § 1 k.k. i art. 86 § 1 k.k. sąd ten połączył kary orzeczone wobec oskarżonego w punktach 1-3 i wymierzył karę łączną w wysokości 1 (jednego) roku i 8 (ośmiu) miesięcy pozbawienia wolności (*pkt 4*), a także zasądził od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa opłatę za wymierzoną karę łączną pozbawienia wolności, zwalniając oskarżonego od obowiązku zwrotu kosztów sądowych w pozostałym zakresie (*pkt 5*). Orzeczenie to zostało poddane kontroli odwoławczej na skutek wniesienia apelacji przez obrońcę R. K., adwokata B. L..

Po rozpoznaniu apelacji Sąd Okręgowy w Łodzi wyrokiem z dnia 8 listopada 2022 r., sygn. akt V Ka 1049/21 utrzymał w mocy zaskarżony wyrok sądu pierwszej instancji.

Od tego rozstrzygnięcia kasację wywiódł obrońca skazanego R. K.. Zaskarżając wyrok Sądu Okręgowego w Łodzi w całości zarzucił mu rażące naruszenie przepisów postępowania mające istotny wpływ na treść wyroku, a mianowicie:

- art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k. poprzez utrzymanie w mocy zaskarżonego orzeczenia w następstwie braku należytej i rzetelnej kontroli odwoławczej podniesionych w apelacji obrońcy skazanego R. K. zarzutów w punktach II a i II b apelacji, które to zarzuty Sąd Okręgowy skwitował ogólnikowym stwierdzeniem, iż „sąd rejonowy prawidłowo przeprowadził postępowanie dowodowe, wyjaśnił wszelkie okoliczności istotne dla rozstrzygnięcia sprawy, całość tych okoliczności wnikliwie rozważył”, jednakże Sąd Okręgowy nie wskazał konkretnie, jakie zachowanie małżeństwa Kłosińskich wskazuje na istnienie u nich, w chwili zawierania umowy kredytowej znamion doprowadzenia Bank obecnie

Bank do niekorzystnego rozporządzeniem mieniem, w sytuacji kiedy kredyt został spłacony przed terminem wskazanym w umowie kredytowej, a nadto Sąd Okręgowy przywołał w uzasadnieniu jako wiarygodne źródła dowodowe zeznania świadków J. K., R. R. i D. K. w zakresie czynu zarzucanego skazanemu R. K. w punkcie I aktu oskarżenia, bez rozpoznania i odniesienia się do wniosku obrońcy zawartego w apelacji o załączenie opinii sądowo-psychiatrycznej świadka, a uprzednio oskarżonego J. K. (w sprawie sygn. akt: V Ds VII AGa 10/22 Prokuratury Okręgowej w Łodzi), jak również nie wskazał, którym zeznaniom świadka D. K. daje wiarę, gdyż są one co najmniej odmienne, co skutkowało podniesieniem w apelacji obrońcy istnienia co najmniej możliwości zmiany kwalifikacji prawnej czynu zarzucanego skazanemu w punkcie II aktu oskarżenia i w konsekwencji w wyroku sądu pierwszej instancji (*pkt III a*);

- art. 433 § 2 k.p.k. polegające na braku prawidłowej kontroli odwoławczej w zakresie czynu przypisanego skazanemu R. K. w punkcie III wyroku, poprzez oparcie orzeczenia na dokumentach Sądu Okręgowego w Katowicach, przy jednoczesnym pominięciu treści opinii biegłego z zakresu neurologii i wyjaśnień oskarżonego, w których wskazywał, iż do Sądu Okręgowego w Katowicach były kierowane zwolnienia lekarskie, co winno przy rzetelnej ocenie materiału dowodowego doprowadzić do wniosku, iż niepowrót do zakładu karnego skazanego miał *a contrario* „uzasadnione przyczyny” i tym samym nie stanowił przestępstwa (*pkt III b*).

W konkluzji autor kasacji wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku „w zakresie punktu IIa kasacji poprzez jego uchylenie i uniewinnienie skazanego R. K. od popełnienia czynu kwalifikowanego jako czyn z art. 286 § 1 k.k. i art. 297 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.”, a w pozostałym zakresie wniósł o jego uchylenie i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w Łodzi do ponownego rozpoznania (*pkt IV*). Ponadto, na podstawie art. 532 § 1 k.p.k. wniósł o wstrzymanie wykonania prawomocnego orzeczenia do czasu rozpoznania kasacji (*pkt II*).

W odpowiedzi na kasację Zastępca Prokuratora Okręgowego w Łodzi wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja obrońcy skazanego R. K. okazała się bezzasadna i to w stopniu oczywistym.

Zarzuty oznaczone jako pkt. III a - III b nadzwyczajnego środka zaskarżenia nawiązują do niewłaściwego wywiązania się przez sąd odwoławczy z obowiązków kontroli odwoławczej w aspekcie rozpoznania zarzutów postawionych w apelacji (art. 433 § 2 k.p.k.) oraz sposobu uzasadnienia, dlaczego sąd drugiej instancji uznał zarzuty podniesione w środku odwoławczym za zasadne lub bezzasadne (art. 457 § 3 k.p.k.). Tytułem uwagi ogólnej należy przypomnieć, że ewentualne wadliwości w zakresie szczegółowości czy zakresu wątków analizowanych w uzasadnieniu rozstrzygnięcia sądu odwoławczego nie mogą mieć żadnego waloru kasacyjnego w tym sensie, że - z mocy ustawy procesowej - nie mogą one spowodować uchylenia zaskarżonego orzeczenia sądu odwoławczego (art. 537a k.p.k.).

O ile nie sposób nie przyznać, że sąd odwoławczy rzeczywiście dość ogólnie odniósł się w pisemnych motywach swego wyroku do zarzutów oznaczonych jako pkt. II a i II b apelacji obrońcy skazanego R. K. adw. B. L. , to nie oznacza to wcale tego, iżby doszło do pominięcia tych zarzutów i ich nierozpoznania w postępowaniu odwoławczym. Brak wszechstronnego odniesienia się do zarzutów w treści pisemnych motywów nie oznacza przecież wcale, że zarzut ten nie był przedmiotem uwagi rozpoznania przez ten sąd (art. 433 § 2 k.p.k.), skoro — jak wynika z komparacji zaskarżonego wyroku — przedmiotem rozpoznania przez Sąd Okręgowy w Łodzi była „apelacja wniesiona przez obrońcę oskarżonego”. Oznacza to, że także zarzut oznaczony jako pkt. II c apelacji, powtórzony następnie w pkt. III b kasacji, a dotyczący opinii biegłego z zakresu neurologii dr n. med. J. M. z 16 września 2011 r., został rozpoznany przez sąd *ad quem* i uznany za bezzasadny. Zarzut ten skądinąd był pozbawiony podstaw, bowiem stanowił polemikę z ustaleniami faktycznymi, poczynionymi przez sąd pierwszej instancji i zaaprobowanymi przez sąd odwoławczy, o czym przekonuje uzasadnienie tego zarzutu. Autor kasacji nie przedstawił w zasadzie żadnej argumentacji, a jedynie odwołał się do ustaleń dokonanych przez sąd rejonowy (który skazał R. K. m.in. za czyn z art. 242 § 3 k.k.). Z ustaleń tych wynika zaś, że R. K. tak w dniu 22 marca 2011 r., kiedy to miał powrócić do Zakładu Karnego po przepustce losowej, jak i w

dniu 20 grudnia 2012 r., kiedy to uwzględniony został jego wniosek o przerwę w karze, nie dysponował żadnym orzeczeniem, które uprawniałoby go do usprawiedliwionego niestawiennictwa w zakładzie karnym w celu kontynuacji odbywania kary pozbawienia wolności. Samo przekonanie R. K., co do tego, że może nie powrócić do zakładu karnego z uwagi na swój stan zdrowia, nie może być uznane za usprawiedliwioną przyczynę. Przekonania tego – wbrew twierdzeniom skazanego – nie zmienia też treść opinii biegłego z zakresu neurologii dr n. med. J. M. z 16 września 2011 r. (k. 280-283 t. II), która to dokument ani nie został pominięty przez sąd orzekający, o czym świadczy treść uzasadnienia wyroku sądu pierwszej instancji, ani też – jak wskazał ten sąd – nie usprawiedliwia R. K. to, że „(...) przeprowadzona opinia biegłego neurologa z września 2011 r. wykazała, że zasadne byłoby w przypadku oskarżonego odroczenie kary do czasu przeprowadzenia zabiegu operacyjnego. Została ona bowiem wydana długo po tym, jak oskarżony sam zdecydował o niepowrocie, a zatem nie stanowiła ona podstawy podjętej przez oskarżonego decyzji”.

W zarzucie wyartykułowanym w pkt. III a *petitum* kasacji autor wskazuje na to, że sąd odwoławczy miał się odnieść do zarzutów oznaczonych jako pkt. II a i II b apelacji w sposób ogólny. Analizując dokonaną przez sąd odwoławczy kontrolę instancyjną w zakresie ww. zarzutów, należy powiedzieć, że sąd ten w ramach rozpoznania zarzutów obraży art. 4 k.p.k., art. 5 § 2 k.p.k., art. 7 k.p.k. i art. 410 k.p.k. nie pominął kwestii, o których pisze w autor kasacji. I tak, choć ogólnie to odniósł się sąd odwoławczy do podnoszonego i kwestionowanego w apelacji zagadnienia realizacji znamion przestępstwa z art. 286 § 1 k.k. i art. 297 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. słusznie przyjmując za sądem pierwszej instancji a wbrew twierdzeniom skarżącego, że oskarżonym w sprawie był R. K., a nie małżeństwo K. i to on przedłożył w Bank obecnie Bank nierzetelny dokument w postaci oświadczenia o wysokości dochodów uzyskanych z prowadzonej działalności gospodarczej w R. z siedzibą w P., który miał istotne znaczenie dla uzyskania kredytu konsumpcyjnego. Jak ustalił sąd pierwszej instancji, a ustalenia te zaaprobował sąd odwoławczy, R. K. zawyżył miesięczny dochód bowiem wskazał, że wynosi on 5.000 zł miesięczne, gdy tymczasem całoroczny i to przychód wyniósł niewiele ponad 4.000 zł, czym wypełnił znamiona przestępstwa z

art. 297 § 1 k.k. Jednocześnie swoim działaniem wypełnił dyspozycję art. 286 §1 k.k. Informując bank o swoich nierzeczywistych dochodach wprowadził pokrzywdzony bank w błąd, co do swojej sytuacji majątkowej. Niezależnie bowiem, czy on lub jego małżonka czerpali dochód z innych źródeł, oskarżony wskazał, że z konkretnej prowadzonej przez siebie działalności gospodarczej uzyskuje taki dochód miesięczny. Ten dochód, co oczywiste, stał się podstawą do uznania przez bank, że oskarżony jest klientem, który posiada z tego tytułu możliwości spłaty kredytu w wysokości wnioskowanej. To przekonanie banku na skutek wprowadzenia w błąd przez oskarżonego nie było prawidłowe. Oskarżony doprowadził w ten sposób pokrzywdzony bank do niekorzystnego rozporządzenia mieniem (zob. sekcja 3.2. uzasadnienia formularzowego). Zdolność kredytowa, jak słusznie wskazuje prokurator w odpowiedzi na kasację, była oceniana przez pryzmat ww. oświadczenia skazanego. Jeśli zatem podstawą udzielenia kredytu w niniejszej sprawie była oceniona przez bank na podstawie oświadczenia oskarżonego, jego zdolność kredytowa, a w rzeczywistości oskarżony z działalności uzyskiwał dochody zdecydowanie mniejsze, to wbrew supozycjom skarżącego, udzielenie tego kredytu dla banku stanowiło niekorzystne rozporządzenie mieniem, i to nie dlatego, że oskarżony rat nie płacił, ale dlatego, że dla banku ryzyko niespłacenia kredytu było dużo wyższe, aniżeli to, jak oceniał to ryzyko, będąc w błędzie, pokrzywdzony bank, na co słusznie zwrócił uwagę sąd pierwszej instancji w ww. sekcji 3.2. uzasadnienia formularzowego. Nie bez znaczenia dla oceny znamion przypisanego R. K. przestępstwa z art. 286 § 1 k.k. i art. 297 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. pozostaje również okoliczność niedostrzegana przez skarżącego a niewątpliwie istotna, iż R. K. choć zapewniał w swoich wyjaśnieniach, że środki na spłatę kredytu posiadał, to jednak w toku spłaty wielokrotnie dochodziło do podejmowanych przez niego prób zawieszania spłaty z uwagi na brak środków z działalności gospodarczej. Kwestia ta, jak słusznie podnosi sąd pierwszej instancji, najdobitniej wskazuje na ryzyko, jakie poniósł nieświadomie bank udzielając kredytu R. K., a co tylko potwierdza wypełnienie przezeń również dyspozycji art. 286 § 1 k.k. O braku podstaw do zastosowania przepisu art. 297 § 3 k.k., sąd pierwszej instancji wypowiedział się trafnie i szeroko

w końcowej partii sekcji 3.2. uzasadnienia formularzowego, a sąd odwoławczy rozważania te podzielił.

Skarżący nie podziela tych rozważań, jednak nie przedstawia żadnej przekonującej argumentacji mogącej zrewidować stanowisko sądów obu instancji. Marginesowo jedynie zauważyć należy, że sądy nie miały wątpliwości co do okoliczności wskazywanych w kasacji, a mianowicie, iż R. K. spłacił kredyt zanim jeszcze w sprawie przedstawiono mu zarzuty (spłata nastąpiła w dniu 23 stycznia 2012 r., a po raz pierwszy o ten czyn postawiono mu zarzut w dniu 23 kwietnia 2012 r. (k. 617-618)). Data ta, wbrew twierdzeniom skarżącego, nie może być jednak wiążąca bowiem przepis art. 297 § 3 k.k. nie stanowi o wszczęciu postępowania wobec osoby, a w sprawie. Jak słusznie podnosi prokurator w odpowiedzi na kasację, a co znajduje potwierdzenie w zgromadzonym w sprawie materiale dowodowym, co najmniej na pół roku przed dokonaniem spłaty kredytu prowadzone było postępowanie w fazie *in rem* w tym przedmiocie. Nie sposób zatem przyjąć, jak czyni to skarżący, iż w sprawie ziściły się warunki określone w art. 297 § 3 k.k. Odnosząc się do tej części zarzutu z pkt. III a *petitum* kasacji, która dotyczy powołania przez sąd odwoławczy w uzasadnieniu jako wiarygodne źródła dowodowe - zeznania świadków: J. K., R. R., D. K. (w zakresie czynu zarzucanego R. K. w pkt. I), wskazać należy, iż sąd odwoławczy uczynił to bowiem podzielił pogląd sądu pierwszej instancji i dokonane rozważania w zakresie wiarygodności tych świadków, zatem czynienie sądowi z tego powodu zarzutu uznać należy za niezasadne. Co do tej części zarzutu z pkt. III a *petitum* kasacji, która dotyczy braku odniesienia się przez sąd odwoławczy do wniosku zawartego w apelacji o załączenie opinii sądowo-psychiatrycznej świadka (uprzednio oskarżonego) J. K., to i ten zarzut uznać należy za niezasadny, bowiem kserokopia protokołu z badania sądowo-psychiatrycznego ww. osoby została załączona do akt sprawy Sądu Okręgowego w Łodzi (vide k. 917-928 akt o sygn. IV K 431/16) wobec zarządzenia sędziego referenta sprawy z dnia 9 grudnia 2021 r. (k. 916v.).

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji postanowienia. Na podstawie art. 637a k.p.k. w zw. z art. 636 § 1 k.p.k. orzeczono o kosztach sądowych postępowania kasacyjnego.

W sytuacji oddalenia kasacji jako oczywiście bezzasadnej rozpoznanie wniosku o wstrzymanie wykonania zaskarżonego wyroku Sądu Okręgowy w Łodzi z dnia 8 listopada 2022 r., utrzymującego w mocy wyrok Sądu Rejonowego dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi z dnia 8 kwietnia 2021 r. (art. 532 § 1 k.p.k.), zawartego w nadzwyczajnym środku zaskarżenia, stało się bezprzedmiotowe.

[SOP]

[ms]